

והשטר השמיני הוא שטרי בירורין.

בירורין והוא המפורש עליו בכמה מקומות בתלמוד כדגרסינן בסוף פרי שנים או חזון¹) מאי שטרי בירורין הכא תרגימו שטרי טענתא שהוא שימוש בית דין. ר' ירמיה אומ' זה בורר לו אחד וזה בורר לו אחד. ושטר זה הקרוי משטרי בירורין הוא במקום שאין שם רב או דייין קבוע ומתמצין שני הבעלי דינין ובוררין להם שנים או שלשה או אפי' אחד מן הקהל שידון עליהם או אפי' השלשה יברור זה הבעל זה אחד וזה אחד ושניהם בוררין להם עוד אחד ובפלוגתא דרי"ם ורבנן וכדמפרש בסנהדרין פרי גי'²). ונוסח שטר הברירה הוא זה.

אנו עדים החתומים למטה כך היה שאמ' לנו סלוני ברי סלוני הוו עלינו עדים בקנין גמור על שנינו וקנו מכל אחד ואחד ממנו וכתבו וחתמו עלינו בכל לשון של זכות ותנו לו לכל אחד ואחד ממנו על חבירו להיות בידו לראיה ולזכות מחמת שרצינו ברצון נפשינו רצוי גמור בלא שום זכר אונס כלל אלא בלכב שלם ובנפש חפצה וברעת שלימה ובעין יסה וביררנו וקבלנו עלינו ועל עצמינו סלוני ברי סלוני או סלוני ברי סלוני שנים ושלשה כמה שהם ושמונו אותם דיינין עלינו כדי שידונו עלינו

¹ בבא מציעא ד' כ'.

² דף כ"ג.

הדין וכל מה שיפסקו עלינו נקבל עלינו כפי מה שיראום מן השמים בין טוב למוטב בין לזכות בין לחובה בין לדין בין לפשרה ולא יהא רשות לאחר ממנו לזון מדבריהם כלל אלא יהא דינם מקובל עלינו ועל יורשינו אחרינו לדין ראשי ישיבות וכדין ביד הגדול שלא לעבור על דבריהם כלל ולא עוד אלא הוא חייב מיתה כמו שאמרו רבותי ז"ל וכל העובר על דברי חכמים חייב מיתה⁽¹⁾ ונקבל הכל על עצמינו בסכר פנים יפות קבלה נמורה ואחריות שטר ביררה זו וחומי כל הכתוי בו קבלנו עלינו ועל יורשינו אחרינו ועל כל נכסינו כאחריות וחומר כל שטרי בירורין דגהיני בישראל מיזא דגן ולעולם כהונן וכתיקון דלא כאסמכתא ודלא כשופסי דשטרי וקינא וכי.

והשטר התשיעי הוא שטר אגרת בקרות.

והיא ההכרזה שמכריון קודם השומא מיהו בין שהיא השומא על נכסים בני חורין או כשהיא השומא על נכסים משועבדים כמו שפירשנו לעיל שהמלוה או הקונה באין וטורפין אותו שדה וכותבין שטר מירפא ואדרכתא ושומא כשנוכה מנכסי משועבדים אי נמי כשנוכה מנכסים בני חורין כותבין לו האדרכתא והשומא וההכרזה בנתים בין האדרכתא והשומא ואותה השומא היא שטר אחד ידוע שהיא שטר שומת חוב אבל ההכרזה כשמכריון על נכסי יתומים למוכרן כדי שימכרו יפה ואותה ההכרזה כשכותבין עליה שטר היא הקרויה בקרות וכדגרסינן בכתובות בפרי אלמנה ניונית⁽²⁾ אמר אמימר משמיה דרב יוסף בית דין שמכרו שלא בהכרזה נעשו כמי שמעו בדבר משנה וחורין נעשו ודאי מעו דתנן שום הדיינין שלשים יום ושום ההקדש שלשים⁽³⁾ יום ומכריון בבקר ובערב אי מההוא הוה אמינא הני מילי שליח אבל ביד לא קמיל דאסי בית דין. איתביה רב אשי לאמימר שום הדיינין שפחת או שהותיר שתות מכרן בטל הא שוה בשוה מכרן קים מאי לאו דלא אכרוז לא בדאכרוז והא מדסיפא בדאכרוז הא רישא ברלא אכרוז דקתני סיפא אגרות בקרות⁽⁴⁾ אפי' מכרו שוה מאה במאתים או שוה מאתים במנה מכרן קים לא רישא וסיפא בדאכרוז ולא קשיא כאן בדברים כאן בדברים עליהן כאן בדברים שאין מכריון עליהן רישא דקתני פחת שתות או הותיר שתות מכרן בטל ואעינ דאכרוז בדברים שאין מכריון עליהם אי נמי בשעה שאין מכריון אי נמי במקום שאין מכריון דכיון דלא בעי הכרזה בין אכרוז בין לא אכרוז חד דינא הוא אם פחת שתות או הותיר שתות מכרן בטל שוה בשוה מכרן קים. וסיפא דקתני אם עשו בקורות אפי' מכרו שוה מאה במאתים או מאתים במאה מכרן קים בדברים שמכריון עליהם ובשעה שמכריון ובמקום שמכריון דכיון דאכרוז עליהו כדחוי בין פחתו בין הותירו מכרן קים⁽⁵⁾. ואלו דברים שאין מכריון עליהן העבדים והשטרות והמטלטלין מאי מעמא אמי עולא עבדים שמא ישמעו ויברחו שטרות ומטלטלין שמא יגנבו שעה שיגנבו⁽⁶⁾ כדאמרי נהרדעי לאכרנא ולמוזני מוכנא בלא אכרוזתא מקום שאין מכריון נהרדעא דאמי רב נחמן מעולם לא עשו אגרות בנהרדעא סבור מינה משום דבקיאי בשומא אמי ליה רב יוסף בר מנומי לדידי מיפרשא לי מינה דרב נחמן משום דקרו ליה

(1) ברכות דף ד' ע"ב.

(2) כתובות ד' צ"ט ע"ב וד' ק' ע"ב.

(3) צ"ל: ששים כמ"ש שם.

(4) שם: בקורת.

(5) כל זה הוא מהלכות הרי"ף.

(6) צ"ל: שאין מכריון במקום: שיגנבו ע"י ברי"ף.

כני דאכלו נכסי דאכרותא ולאחר שמכריווין על נכסי היתומים ומוכרין השרה שנותן בו יותר כותבין לו שטר מכירה והיאך הכריוו עליה ולמה הניעו דמיה וכי זה נתן בה יותר מכל אדם ומכרהו לו בית דין אותו שטר והיא הקרויה אגרות בקרות וזהו נוסחו:

אלו בית דין החתומין למשה כך היה שיצא שטר חוב או משכונה או שטר כתובה או שטר בית דין שהיה לו לגבות כך וכך דיגריין מנכסי סלוני שנפטר לבית עולמו וחיי לרבנן ולכל ישראל שבק והובאו לפנינו אנו בית דין אותן שטרות לדין וראינו מן הדין שהיה לנו לגבות מנכסי היתומים לאלתר ולא היה בנו כח להשהות אותן השטרות עד שיגדלו היתומים מפני ייפוי כח דינם וכיון שבך יצא הדין שינבו כך וכך דיגריין לאלתר מנכסי היתומים חפשינו אחר עובון הנפטר ומצינו שדה סלוני שהיא ראויה לימכר ממנה אנפי חרא שאינה לא עידית ולא בינונית אלא ויכורית ועוד שהיא במקום מיוחד למכירה ואכריונא על ארעא דא תלתין יומין כראמור רבנן ואמרנא ארעא סלונית בכך וכך ע"מ ליתן לאשה בכתובתה ולבעל חוב בחובו ובתר הכי אתא סלוני דנן על דמי ארעא כך וכך וובנינא ליה אנחנא בי דינא להא ארעא לסלוני בר סלוני והיא דלילה ואשלים אילין זווי דמיה ויבונא לדינא אנחנא בי דינא ויהיבנא לה לאיתחא או לבעל חוב כמה דאיתחייב יחמי מן דינא ומיומא דנן ולעלם לא ביתמי ולא בשום איניש בעלמא לתבוע ללוקח הוה בהאי ארעא מידי ואחריותא דהאי ארעא דוביננא לסלוני דנן יהא איתמי ושטר הכרזה זו ובקרות זו ומכירה זו חתוכה וחלוטה וכי ועל היתומים ועל באי כחם לסצות ולהריח וכותבין לו כל שאר שופרי דשפרא דוביניה ואויבין ליה נמי להאי ארעא האשה בכתובתה או הבעל חוב בעצמו שמוסיפין הן בהכרזה על כל אדם כותבין להם נמי להאי שפרא הקרוי אגרות בקרות.

והשטר העשירי הוא הקרוי ביטול מודעי.

הוא כגון ראובן שאנס את שמעון למכור לו שרהו או לתת לו במתנה וכיון שראה שמעון שהוא אנוס הלך ומסר מודעא כסני שני עדים כשרים ואמר להם רבותי ידוע וברור לכם אונס שראובן אונס אותי למכור לו או לתת לו את שרי במתנה ועכשיו אני מוסר מודעא בפניכם ואני מוכר או נתן לו את השרה במתנה לרחות בו את השעה ולמחר אני תובעו בדין, ואחר שמסר מודעא זו הלך ומכר לראובן אותה שדה או נתנה לו במתנה וכיון שנכתבו אותן השטרות וזמן שטר המודעא חתום לביד וביד מוציאין אותה שדה מראובן ומחזירה לשמעון בדינין ידועין המפורשין במקומן מה יעשה מן הסירות שאכל ראובן מן השרה אם נשתהית בירו השרה שיאכל ממנה ראובן הפירות הרי שמעון מחזיר לו את הדמים שנשל מראובן ולקח שרהו שמכרה באונס ואם היא מתנה לוקח השרה בלא כלום ואם אכל סירות מחזירין עם השרה וזה אנו עתידין לפרש בסיעתא דשמיא במקומו בהלכות מודעא אבל הזכרנו ככאן קצת הדברים לסדר ענין שטר בטול מודעי שאם הלך זה ראובן האונס לשמעון לאחר שידע שהוא מסר עליו את המודעא ואין המכירה או המתנה מועילין לו כלום מפני שידוע הוא אונסו כי יש עליו חתום שטר מודעא והלך וסייסו ונתן לו ממון לשמעון וא"י לו הרי לך ממון זה ובטל לי אותה המודעא שמסרת על מכירה סלונית או על מתנה סלונית שנעשית לי באונס וביטלה שמעון זה בעצמו בלא שום אונס אלא מפני הממון שלקח ממנו עשה ברצון נפשו בדלא אניס וביטל המודעא הרי

המכירה או המתנה קיימת והמודעא וזו שטר העשויה על זו הדרך היא הקרויה ביטול מודעא וצריך לו לכתוב כזו השטר הקרויה ביטול מודעי כי ידעו העדים שלא היה אנוס אלא שברצון נפשו בטל המודעא הראשונה ובכך היא קיימת השטר ביטול מודעי אבל אם היה ידוע שגם זה השטר הביטול מודעי היתה נמי באונס כגון שמסר זה שמעון מודעא גם על אותו הביטול מודעי שאמי לשני עדים מקודם והודיעם בבירור אנוס וכתבו לו מודעא על הבטול מודעי גם זו השטר הביטול מודעי נמי הרי הוא בטלה במודעא שמסר עליה מקודם, אבל אם מסר זה שמעון מודעא על המכירה או על המתנה ולא קנה ממנו ראובן אחר כן אותה המודעא לבטלה לו אלא ששמעון מוציא שטר המודעא חתום או העדים שמעידין עליה שמסרה בסניהם וראובן מוציא שטר המכירה או שטר המתנה הרי אותה המכירה והמתנה בטילות, אבל צריכין אנו לדקדק שאם כתו באותה המכירה והמתנה בבטול כל מודעי שכותבין עתה בכל השטרות וידע הדבר בבירור שלא שאלו העדים למוכר או לנותן אלא שכתבו זה על דרך שופרי דשטרי אינה נבטלת אותה שטר מודעא כלל בכך אבל אם כתובין ביטול כל מודעי במכירה או במתנה ואין ידוע אם שאלוהו העדים למוכר או לנותן בכך או אם בטלם באונס גם זה כולו אנו עתידין לפרשו כסיעתא דשמיא בהלכות מודעא וכתובא נמי תשובה לרביי האי נאון הכא בהאי עניינא, גרסינן בספרי חוקת הכתים⁽¹⁾ רבה ורב יוסף דאמרי תרווייהו⁽²⁾ אפי' עלי ועליך, אמרי נהרדעי כל מודעא דלא כתיבה, אנן ידעינן באונסיה דפלוני לאו מודעא היא מודעא דמאי אי נגט אי דמתנה גלויי מילתא בעלמא היא ולא⁽³⁾ מודעא דזביני הא אמר רבא לא כתבינן מודעא אזביני מודה רבא היכא דאניס כגון מעשה דפרדיס' דהוא⁽⁴⁾ נכרא דמשכין סרדיסא לחבריה לשלש שנים בחר דאכלה שלש שנים א"ל אי מזכנת לה ניהלי מוטב ואם לאו כבישנא ליה לשטר משכנתא ואמינא לקוחה היא בירי כי הא ודאי כתיבין.

ונשאל הגאון רבי יצחק ז"ל⁽⁵⁾ ושאלת לך⁽⁶⁾ לפרש דין המודעא בטקח וממכר ובמתנה ובנט, וכן הא דינא⁽⁷⁾ כמקח וממכר שאינה מודעא מעולם⁽⁸⁾ אלא עד שיבטלה בלא אונס שהוראה באונס אינה הוראה כמו שאמי⁽⁹⁾ אי לאו דאודי ליה הוה מסמי ולחמריה לשהואן⁽¹⁰⁾ שהוא בית הסודר⁽¹¹⁾. ואית דגרסי לשחור מלשון אונס כדכתיב לא חמור אחר מהם נשאתי ומתגרמינן לא חמרא רחד מנהון שחרית אבל דין המתנה והנט אינו כן אלא שמודעא קיימת במתנה ובנט ואפי' שלא באונס שהטעם כדבר משום גילוי דעתא דנותן מתנה מבעל וכיון שנגלה דעתו שאינו רוצה

(1) בבא בתרא דף מ'.

(2) צריך להוסיף כמ"ש שם: לא כתבינן מודעא אלא היכא דלא ציית דינא אבוי ורבא

דאמרו תרווייהו.

(3) לשנינו בגמרא: ואי וברי"ף: ואלא, וכצ"ל פה.

(4) צ"ל: דההוא:

(5) גרסם גם בתשו' הרי"ף סי' מ"א, והיא כמו ההעתיקה אשר לפנינו פה.

(6) צ"ל לפרש לך.

(7) צ"ל: "כך הוא דינו" כמ"ש בתשו' הרי"ף.

(8) חסר כאן וצריך להוסיף כמ"ש שם: עד שיתברר האונס של מודעא ואם אין אונס אין

מודעא וכן אם בטל האונס המודעא אינה נבטלת עד . . .

(9) בבא בתרא דף מ"ו.

(10) כ"ה נכון ולא כמ"ש בשו"ת הרי"ף: לשחור וכ"ה בהלכות הרי"ף דפוס קושט' וביר

רמ"ה. עיי' דקדוקי סופרים.

(11) מכאן עד "שחרית" לא נמצא בשו"ת הרי"ף ויתכן כי היא הוספת הרי"ב ברצלונ.

בהכין סניאי ואם חזר וביטל אותה מודעא הרי היא נכטלת אלא שמודעא דמתנה אינה נכטלת באונס כדון המתנה והמקח וממכר אבל מודעא דגט נכטלת באונס ושלא באונס ובלבד שיהו הנירושין כדוני ישראל אם הם כדוני אומות העולם אינו גט אפי' לא מסר מודעא כמו שאמ' (1) גט המעושה בישראל כשר ובגוים פסול. והטעם כמודעת הגט שהיא בטל באונס משום שהוא חייב לנרש ואם לא נירש כוסין אותו וכן נמי אם מסר מודעא כוסין אותו לכטלה.

ונשאלתי (2) ראובן היה לו עבד ונתנו מתנה לשמעון והקנה אותו לו ולאחר זמן ביקש לחזור בו והוציא שטר מודעא באותה מתנה והוציא שמעון שטר המתנה וכת' בה ששמעון זה היה בירו שטר מתנת ראובן שנתן לו העבד אלא שהיה השטר בנייר שאינו חזק והעמיד על מוססו שלשה עדים וכת' בנייר חזק אות באות והעירו אותם עדים על אותו שטר המחודש ונתקיימה אצלם עדות העדים שהיו באותו שטר ראשון ונמצאת זמן השטר קודם לזמן המודעא וזמן ראובן ואמ' שכיון שהעתיקי העדים את השטר הוחלף הזמן והוקדם זמן המודעא שלו ושמעון אומ' לא העירו העדים את' (3) השטר עד שהניחו אותו עם הראשון ולא נמצא ביניהם חילוף אות אחת. תשובה אם זמן המודעא אחר זמן המתנה אין המודעא מועלת כלום וזה שמוען שהוחלף הזמן אינה טענה ובלבד שיהיו אילו השלשה עדים שהחליפו השטר בקי'אין בשטרות (4) ובמקומות המחק והגרר ישבע בעל המתנה היסת שלא החליף בשטר אות אחת ולא רימה ויחזיק בעבד.

ונשאל רבי' האיי גאון ז"ל (5) ודשאלתון האי מאן דמסר מודעא אאונסא דידע ואמ' ליה אונס לא נאנס (6) בטיל מודעי ואונסיה ובטיל מי מועיל האי ביטולא למיסר מודעא קמא או לא תנינא מיהא אית ליה למכתבא ולאודעא ביה אונסיה ודאונסיה לכטוליה מודעא קמא והוי מודעא או לא. מיהו חיוני בתיקון שטרי דילנא דכתי' בהון וכל מודעי ותנאי ומודעי דמודעי דנפקי מנו מודעי עד סוף כל מודעי שמסרתי ושעתיד אני למסור מטלתי (7) מעכשו בכל לישני דמכטלי בהו רבנן מודעי ותנאי אנליא לן דעתהון דקמאי דחקינו הא טילתא דאי בטל נאנס בטל ודאית ליה למיסר מודעי אמודעי והני טילי אי לא אמ' אלא ומודעא שמסרתי יהא בטל אבל אי אמ' כל הני טילי דחקינו וכת' לה בטלי להו כל מודעי. כען אית לנא הכא שאלתא אי אנים איניש אונס במידי ואנסיה נמי למיכתב בשטרא כל הני טילי דחקינו רבנן וכתב ליה ואשתמודעהו אינישי וידעי בהאי אונסא וכתבו ליה מודעא ואדעוה ביה דאנסוה למיכתב כן וכן מי סלקא ארעתך דלא הוי אמודעא והוא אונס רחמנא ספריה והיכי מחייבין ליה במידי דאתנים ביה סלקא ארעתין הכי אלא מודעי מודעא דכי היכי דמהני מודעא למידי דמתנים ביה הכי נמי דמהני לבטול מודעי אנב ואנסיה וכיון דכן היא סאי אהני כתיבת כל דין הלא אם מסר מודעא קמא בטיל ליה בהני טילי ואי

(1) ירושלמי כתובות סוף פרק י"ג.

(2) כמצא גט בתשו' הר"ף סי' ת' (ולפי' היה צ"ל בכאן: „ונשאל" והיונו הר"ף) ושם שוה כלשונו כמו שנמצא סה.

(3) צ"ל: על כמ"ש שם.

(4) צריך להוסיף כמ"ש שם: „ובענינים כדי שלא יוכל אדם לרמות אותם ואם אינם בקיאים בשטרות . . . ושם יש לחקן קצת מהנמצא סה.

(5) דנפס גט בתשו' הגאונים שה"ל חר"א חרכבי ע' 164 סי' של"ח.

(6) צ"ל: לנאנס כמ"ש שם.

(7) צ"ל „בטלתי" כמ"ש שם.

אתנים לבטולי אית ליה למיכת' מודעא אחרינא הכי נמי אי לא הוה כתוי' אלא וכל מודעי שמסרת' ושאמסור יהיו בטלים הלא ביטל מה שכתב הראשון ואית ליה כדמתנים למיכתב מודעא אאונסיה מה הפרש בין ובטלתי מודעי (וריו¹) ובין מודעי דמודעי וכל הני מילי ועוד אעינ' דלא אאנפיק² לבטוליה מודעי ולא אנסיה במידעם דעבר ליה כנון דאיתעביד מנהנא למיכתב ביה בשטרא ושפטא דשטרא ניהו ובלא דעתיה כתבין ליה ומשהרי ולא ממלכי ביה הוי מודעיה מודעא ואעינ' דלא אתנים בפירוש לבטולי מודעי דאי אתי למימי' לא תכתוב יתיה מאונס אעינ' דנימא צריך לאמלוכי בבטולי מודעי אי אמליכו ביה נמי יכיל למימר לא תכתוב וכיון דבכל הני מילי אונסא הוא הוי מודעיה מודעא ולא סניא דמשכחיא³ דבטל לעולם ודילמא אית בעיקר מילתא מאי דלא ידעינא ליה לסברא מרנא ארווחי לנא במילתא ולתרוצי כרחוי וליפירש צריכי סהרי לאימלוכי בבטול מודעיה ורחמנא ליפוש אנריה. תחלת⁴ מאי דצריכנא לפרושי לכון דהאי דאיתקן בשטרי למיכתב ביטול מודעי ומודעי דמודעי ומודעי דנסקי מנו מודעי בשטרי מתנה הוא⁵ דאיתקן ואיתקן לבעל לאקרווי לבעל שמגרש את אשתו אילין מיל' משום דמודעי' שלא באונס לא מהני אלא בנש ומתנה בלחוד ומאן דמוכין נכסיה בדלא אנים לזבני אונסא דאתי מאחרינא או לא כתוי' בשטרא בטול מודעי לא פנים ביה מידעם ואי מסרי מוכר אלפא דמודעי לא פנמי כל עיקר בזבני אלא זבני שרירין וקוימיין אבל ראובן דהיב מתנה לשמעון וקמי הנכתוב ליה שטרא וקמי דלחפשיה ארעא מסר מודעא קמי סהרי ואמי' להון הוו יודעים דקא כתיבנא ליה לפלוני שטר מתנה על ארעא פלונית ולאו אדעתאי קא כתיבנא דלא נמרית ואקניתיה אלא למירחא עירנא הוא דכתיבא ולאמעיי ביה משום מילתא דצריכנא לה השתא שהירו וכתבו והכו לי דשטרא דכתבינן ליה בטל הוא ולא קני ליה מידעם וכתבין סהרי מודעא כתורה הואת אעינ' דנפיק שטר מתנה מוחזק ביר שמעון אתי הדין מודעא ותבטיל ליה ובלבד שלא תהא בשטר מתנה ביטול מודעי אבל אי כתוי' בשטר מתנה ביטול מודעי בטיל ההיא מודעא בשטר מתנה ומקיים שטר מתנה והילכך לית להון לעידי שטר מתנה למיכתב ביטול מודעי בשטר אלא כד אמ' להון הנותן מתנה בפירוש בטלית כל מודעי ואי אמ' להו כתובו והכו ליה שטר מתנה בכל לישנא דזכותא ולא אמר להו בטלית מודעי לית להון למיכתב עליה ביטול מודעי ואיכא מודעא דמודעא, והכין פירושה דאמי' לסהרי קא כתיבנא לפלוני שטר מתנה בארעא פלונית ואית בליבי מילתא דמפרישנא לה בתר הכין ומתנה דכתיבנא תליא במאי דרעתנא לפרושי והדין מודעא קא מסרנא קדמיכון דכמה דלא מינליא דעתאי לאו מתנה היא והכי נמי קא הוה מודעיה לקנאה⁶ דאמי' לשהדיה הכי נמרנא ומקנינא לה מתנתא דעביד כן וכן ולא קני מדעם אלא כדעביד כך וכך וקא מסרנא קדמיכון הדין מודעא כתובו והכו ליה וכד מבטיל מודעיה ותנאי בטלין מודעיה ותנאי, וכן נמי לענין נישא מאן דמסר עליה מודעא בין לבטוליה בין לשוויי כתנאה מודעיה מודעא ואי בטיל ליה בטיל. והכי אמרינן⁷ אמ' רב ששת האי מאן דמסר מודעא

(1) מוחר.

(2) צ"ל: אנסיה כמש"ש.

(3) כ"ה נכון וכצ"ל גם בתה"ג שהו"ל הח' הרכבי ע' 166 הערה א.

(4) פה מתחלת התשובה.

(5) "בשטרי מתנה הוא דאיתקן" חסר שם.

(6) צ"ל "לתנאה" כמש"ש.

(7) עירבין דף כ"א.

אניטא מודעיה מודעא ואי מבטיל ליה בטיל פשיטא לא צריכא דפייסוה וארצי מהו דתימא בטוליה בטליה קמיל איכ ניחני כופין אותו עד שיתן מאי עד שיאמי רוצה אני עד דמבטיל ליה למודעיה קמא כלומי¹) מוסרין מודעא אעפיי שאין שם²) אותן וכשמבטלין אותן בדכריהם בטל ונהנין רבנן דלא כתבי³) כל עיקר עד דמבטיל בעל כל מודעי והני⁴) חיווקי בהאי אתקינו כל מודעי¹) ותנאי ומודעי דמודעי ומודעי דנסקי מנו מודעי ושטרי דזבני דכתי' איניש לרצוני ליכא למיכתב עליה מודעא אבל היכא דאונסין ליה לזבוני⁵) ליה ארעא פלונית ואנא לא קא ניחא לי לזבוני מיהו קא חיישנא מהדין אונסא דלא מיהעייק לי. וקא מסרנא מילי קודמיכון דלא גמריח ואקניתיא אלא מרחא הוא דקא דחינא ליה לשעתא מתוך אונס וכל⁶) מסחליק אונסא ויכילנא לאפסקי להרא ארעא מן ידיה מהדרנא עליה דמים דשקילנא מיניה ומפיקנא ליה לארעא מן ידיה כען כתובו וחתומו והבו לי מודעא דנן ואנן סהדי ידעינן ביה באונסיה פלוני והדיא⁷) היא דאמרינן⁸) אמרי נהררעי כל מודעא דלא כתי' בה אנן סהדי⁹) ידעינן ביה באונסא דפלוני לא מודעא הוא, מודעא דמאי אי דניטא או דמתנה גלויי מילתא בעלמא הוא דאלמא לא צריך למיכתב ביה דוכרן אונסא ואלא מודעא דזבני הא אמ' רבא לא כתבינן מודעא אזבני מודה רבא היכא דאניס כנון מעשה דפרדיסא אי אנסוהו אונס ברור לאינישי וזבין ולא מסר מודעא זבנייה זבניי אינון ולא יכיל לעלם לאהדרנין דאמי דכא¹⁰) הלכתא תלויה זובין זבנייה זבניי. ועיקר דמילתא סברא הוא דאנב אונסא גמר ומקני אבל היכא דמסר מודעא וכחבו ליה גלי ארעתיא דלא גמר ומקני כמעשה דטבי תלייה לפפי ככנארא וזבין דמותר¹¹) טעמא דרב הונא דאמי אי לאו מודעא מאן דחתם אאשקלתא שפיר חתם רב הונא לשעמיה דאמי תלוה וזבין זבנייה זבניי ולענין ביטול מודעי¹²) דעל זבנייה ועל אביוריא או פשרה¹³) דמתעבדן באונסא תחלה היו יודעין דלאו מטופסא דשטרא ביטול מודעי לאו בהני ולא במתנה, וכבר פרישנא לעילא דלית להון לסהדי למיכתב ביטול מודעי ותנאי לא בשטר מכר ולא בשטר מתנה ולא בשטר אביוריא אלא כד אמ' להו בבירור ובטלית כל מודעי ותנאי וכי אמ' להו מוכר כתובו דבטלית כל מודעי וכתבן או לא אניס לא שנא כתובו ולא שנא לא כתובו או מסר מודעא לא מהני ליה ואי אנוס הוא אעיג דאמי להו בטלית כל מודעא ומודעי דנסקי מנו מודעי עד סוף כל מודעי כיון דכההוא אונס דאתניס לזבוני אתניס למימי הכין לא בטיל מודעא ולא מהני ליה לאונס ביטול

(1) שם: כל אלו.

(2) שם: אונס.

(3) שם: כתבין גיטא.

(4) "והני זכו" מודעי" חסר שם.

(5) צריך להוסיף פה כמש"ש: אעיג דיהבי ליה דמי אית ליה למימסר מודעא ואמר לסהדי

פלוני קא אניס לי לזבוני . . .

(6) צ"ל: "וכד" כמש"ש.

(7) צ"ל: "והדא" כמש"ש.

(8) בבא בתרא דף מ' ע"ב.

(9) לפיניו כגמרא לא נמצא: סהדי.

(10) בבא בתרא דף מ"ח.

(11) צ"ל "דמתרין" כמש"ש.

(12) כצ"ל גם שם וכמו שתיקן הח' הרכיבי כעצמו הערה 5.

(13) כצ"ל שם במקום: "אנפשיה".

מודעי דאי כתי בשמריה שם מירעם ובהכין קא רכינן¹) והכי עברו מאן רקרמו לנא ומכינן על ההוא דאמרינן²) אמ' רב כהנא אי לא דאודי ליה הוה ממטי ליה ולחמריה לשחורו³) ומינה אמ' רב נחמן אמ' לי הונא וכולן שהביאו ראייה ראייתן ראייה ומעמידן שדה בירן גולן שהביא ראייה אין ראייתו ראייה ואין מעמידן שדה בירו וראסקתון⁴) אדעתכון דקמאי דתקינן מכתב⁵) הני מילי בשטר זכיני דדעתיהו דאי מבטל נאנא מודעיה במיל לאו קשיא⁶) הוא אלא מילתא כדפרישנא לעילא דעיקר רילה בגט ומתנה ומאן דכתי הכין בזכיניה ואביזריא לשווא דשטרא ולהנפשו מיליה הוא דכתי ומשום דאיכא מאן דכד מסר מודעא אמ' לסהדי דמודעא דאי אפילו מבטלינא ליה להדין מודעא לא ליבטול תקינו להנפשו ולמסר⁷) ומודעי ומודעי דנסקי מנו מודעי עד סוף כל מודעי לסלוקי ספקי והיכא דאתנא ומודעיה מתוך אונס או אמ' אלפא בהני מילי וכאונס אמ' לא מהני מודעא ולא במיל מודעא. וראקשיתון בסוף שאלתא לא משכתינן דאבטול ההוא מודעא לעולם הכין הוא כל זמן שהאונס קיים לא במיל ההוא מודעא אבל אי מסתליק היא אונסא ומתברא מילתא דמדעתיה ולרצונו דמותר⁸) בשליה למודעיה וקיימין לזבונא מאי⁹) בטול ההוא מודעא אבל כר אנים לבטוליה לא במיל, ובהוא דתנן התם¹⁰) וכן אתה אמ' בנימי נשים כוסין אותו עד שיאמי רוצה אני, ופרישנא בגמ' עד דמבטיל ליה למודעא קמא לענין הנך דתנן¹¹) ואלו שכוסין אותן להוציא דמן דינא כוסין אותן בנישין ואעפ"כ כר מסר מודעא לא מקיים גיטא ואי אמ' במלחיה למודעא אפי' באונס במיל דמן דינא אמ' ובהא נמי אמרינן בגמ' דחוקת הבתים¹²) דסבר מצוה לשמוע דברי חכמים והא בוראי לרצונו, והוה נוסח של שטר ביטול מודעי.

יודעים אנו עדים חתומי מטה עדות ברורה שאמי לנו סלוני ברי סלוני היו עלי עדים וקנו ממני וכתבו וחתמו עלי בכל לשון של זכות ותנו לו לסלוני ברי סלוני מחמת שרציתי ברצון נפשי ברלא אניסנא אלא בעין יפה וברעת שלימה וברוח טובה מחמת אותו שטר מכירה ואם היא מתנה כותבין שטר מתנה שעשיתי לו ביום סלוני וכירח סלוני משרה סלוני ומסרתה עליה שטר מודעא מקודם ועכשו אני מבטל לפניכם ברעת שלימה בלא אונס כלל אותה מודעא שמשרתה או מודעי דמודעי ותנאי דמסירין לי עליה (לי עליה) בשלין אינן מעכשו. ויש נמי מי שמוסיפין וכותבין ואעפ"י שהיא מילתא דלא צריכא או שעתיד אני למסור כולם אני מבטל אותו לפניכם בקנין זו בכל לשון דמבטלי בהו רבנן מודעאוי ותנאין בלא שום זכר אונס ומודעא כלל דלא למילף מנהון לעלם והעירו עלי אתון סהדי דאנא לא אניסנא ולא

¹ צ"ל: "דינינן" כמש"ש.

² בבא בתרא דף מ"ז ע"ב.

³ אטנא בתנ"ג שהו"ל הח' הרכבי ע' 166: "לשהוא" כמ"ש למעלה בתשו' הר"ף ועי'

מ"ש הח' הרכבי שם ע' 369.

⁴ שם: וראסקתון. וכ"ה נכון.

⁵ צ"ל: למיכתב, כמש"ש.

⁶ שם: קושמא.

⁷ שם: ולמסר.

⁸ צ"ל: דמוכר, כמש"ש.

⁹ שם: ודאי.

¹⁰ יבמות דף ק"ה, בבא בתרא דף מ"ה, עירכין דף כ"א.

¹¹ כתובות דף ע"ז.

¹² דף מ"ח.

שנינא בה דין¹) ביטול מודעי אלא ברעות נפשאי וברעת מיושבת קא עבידנא ושטר ביטול מודעי זה הרי נלוו ומסורסם לכל וחוק ושריר ומקויים בלא אונס ושום ערמה ועלילה בעולם אלא הנזק וישר כדרך כל שמרי ביטול מודעאות ותנאין ועלילות ותוסקפאות דנהינן לבטלן בישראל כהונן וכתיקון חכמים מיומא דנן ולעלם דלא כאסמכתא ודלא כמפוססי דשמרי אלא באחריות וכחומר כל שמרי ביטול מודעאות דנהינן בישראל. וקנינא מפלוני זה כרי פלוני לפלוני זה בכל מאי דכתי' ומפרש לעילא במנא דכשר למקניא ביה, ומה שהיה בפנינו ביום פלוני לירח פלוני בשנה פלונית למנינא דרנילנא ביה כמתא פלונית כתבנו וחחמנו ונתננו כיר פלוני זה להיות בידו לראיה ולזכות.

והשטר האחד עשר הוא שטר מתנת בריא.

והוא מאן ריהיב לחכריה ביתא או דירתא או מסלמלי ואי יהיב ביה מסלמלי או מתרינן²) ביה לאלתר קני להון במסירה ובקנין ואי לא יהיב להון לאלתר לא קני להו אלא אנב ארבע אמות קרקע ומיהו בין מקרקעי בין מסלמלי בשעה שמקנה אותם לאחרים בקנין צריכין שיהיו ברשותו דאין אדם מקנה לחבירו במתנה דבר שלא בא לעולם. וכבר פירשנו כל זה לעיל בהלכות הקניינין פירוש מבואר. וזהו נוסח שטר מתנות בריא.

וידעם אנו עדים חתומי מטה עדות ברורה שאמי לנו פלוני בן פלוני ואם יש לו אשה צריך להוכיר שם אשתו בכל השטרות ואחר כך שם בעלה מפני חשש לקח מן האיש וחזר ולקח מן האשה מקחו כסל וכן כותבין עדות ברורה שאמרו לנו פלוניתא בת פלוני ובעלה פלוני בן פלוני מחמת שרצינו ברצון נפשינו בלא שום זכר אונס כלל אלא בעין יפה וברעת שלימה ונותנו לו במתנה גמורה מעכשו אותו בית וחצר, ואם הוא שדה כותבין אותה שדה שיש לנו בנכול סדינה זו במקום שקורין כך וכך והשדה מחויק כך וכך ורע³) או כותבין יש בו נירויות⁴) או מודיאיות⁵) על מנהג המדינה בסימניו ובמצרניו, ואם יודע המצרנין אין צריך לכתוב מרת השדה אלא אותו שדה שיש לנו במקום פלוני מסוימת במצרניה ואלו הן המצרנין מצד פלוני כך וכך מצד שלישי כך וכך מצד רביעי כך וכך וכל מה שיש תחת ארבע המצרנין הללו הנזכרים לעיל נתננו לפלוני כרי פלוני זהו מתהום ארעא ועד רום ריקעא ביציאה וביאה בעפר ובאדמה ובעצים ובאבנים קרוי שדה ושאינו קרוי שדה עבוד ושאינו עבוד עושה פירות ושאינו עושה פירות עם כל עמל ושבח ששם מתהום ההומא ועד רום רומא ומעכשיו ולעולם ילך פלוני זה ויחויק בשדה זו או בבית זה ויהא רשאי לרור בה וליירש ולהוריש וליתן במתנה לכל מי שירצה ולבנות ולסתור ולהוציא ארים ולהכנים ארים ולעבוד ולנשוע ולעקור ולהרוש ולזרוע ולעשות במתנה זו כל הפצת נפשו הוא והבאים מכחו כי מעכשו נתתי לו בלב שלם מתנה זו בלא שום שיוור בה לעצמי ולהבאים מכחי לא מורת ולמעלה ולא מורת ולמטה ומעכשו סילקתי עצמי והבאים מכחי ממתנה זו סילוק גמור לעולם ולא נשתייר לא לי ולא לבאים מכחי בה שום תפיסה וחלק בעולם

¹ צ"ל בהדין.

² צ"ל אי מסרינון.

³ צ"ל: זרע.

⁴ עיי' בבא בתרא דף כ"ב: גירי בידוי' ובבא מציעא דף מ"ד: גירי דילי'.

⁵ עיי' ערוך השלם ערך מודיא (דף ס"ז).

ומתנה זו היא מתנה נמורה מתנה מעכשו מתנת בריא מתנת פרהסיא נלויה ומפורסמת לכל מתנת עלמין התוכה וחלוטה כרת וכהלכה דלא להשנאה בה ולמיהדר מינה לעלם ויהיבנא ליה ומשלמא¹) ולירתיה כתריה ואין מי ימחה בידו ולא ביד הבא מכחו כי בלב שלם עשיתי לו מתנה מעכשו וכל מי שיבוא מארבע רוחות העולם בן ובת אח ואחות קרוב ורחוק יורש ונוחל יהודי או ארמאי שיבא ברשותינו ושלא ברשותינו דיקום וישעה ויהגה וישתעי על פלוני זה או על הבאים מכחו שום דין ודברים בעולם מחמת מתנה זו כדי לכסל כולה או מקצתה יהי דברי המערער במלים ומכוסלים וחשובין כתיים הנשבר שאין לו תקנה ולא יהא בהן כח לא בדיני ישראל ולא בדיני אומות העולם וכל כתב וקיום כתוב בכל לשון שיצא על מתנה זו כדי לכסלה כולה או מקצתה יהא אותו וקיום במל ומכוסל ודלא למיעבד ביה דינא ולא יהא בו כח לא בדיני ישראל ולא בדיני אומות העולם ועלי ועל יורשי אחרי לסלק ולהדיח ולהפיץ מעליו ומעל יורשי אחריו כל (ההודיין) ערעורין ושטרות שבעולם מחמת מתנה זו ולהעמידה מעמידה נמורה בחוקתו ובחוקת הבאים מכחו בלא שום פסידא בעולם וכל מודעי ומודעי דמודעי ומודעי דנסקי סנו מורעי עד סוף כל מודעי שמשפרנו ושעתידין אנו למסור כולם במלנום בפניכם ברעות נפשינו בדלא אניסנא דלא למילף מנהון לעלם²). ואיכא בנוסחי עתיקי דכתי' בהו הני כולם מכרתים לפלוני זה בזוו וקבלתי מסנו הוון והא מילתא יתירתא הוא דכתי' ליה על כל המודעי כולם במלתים בפניכם ברעות נפשי בדלא אניסנא די לכוון דכמו כן יכול לכסלם ברצונו במתנה או בכמירה פיהו אם מסר מודעא על ההוא מתנתא מקודם צריך ששר ביטול כל מודעי בפירוש בפני עצמו. ואיכא נמי בספרי דיוקני שנמלכין בבעלים בשני אלו הרברים בכישול המודעי ובאחריות וכתי' הכי בפירוש ונסלכתי בפלוני באחריות זו וכן נמי בכישול כל מודעי והודענוהו כח האחריות וכח כישול המודעי וסבר וקביל לפלוני דגן וכך וכך אמר להו פלוני זה ששר מתנה זו כתבה וחתמה בשוקא ובבריתא ובפרהסיא דלא תהוי כמתנתא טמירתא וכמתנת שכיב טרע דמהדרא אלא כמתנת בריא מתנה נמורה מתנת פרהסיא דלא למיהדר מינה לעלמין נלויה ומפורסמת לכל וכך אמר לנו פלוני זה אחריות וחומר ששר מתנה זו קבלתי עלי ועל ירתאי כתרתי אנב ארבע אמות קרקע כאחריות וחומר כל ששרי מתנות דאינון כאחריות שתקנו חכמים דנהינין בישראל מיומא דגן ולעלם דלא כאסמכתא ודלא כסופסי דששרי. וקנינא מפלוני ברי פלוני בכל מאי דכתי' ומפורש לעילא כמנא דכשר למקניא ביה, ומה שהיה בפנינו וכו'. גרסינן בכבא מציעא דנויקין³) סרי המקבל מתנה לית בה משום דינא דבר מצרא, אמ' אמיסר ואי כת' בה אחריות אית בה משום דינא דבר מצרא. גרסינן בכבא בתרא דנויקין⁴) בסרי חוקת הבתים אמר רב יהודה האי מתנתא טמירתא לא מנביגן ביה היכי דמי מתנתא טמירתא אמ' רב יוסף

¹ צ"ל: ומשלמנא ליה. כמ"ש להלן בשטר כ"ז זכיני ארעה. והוראתו: ססירה ונתניה וכמו שחרגם וה' הסגרים "אשלימינון" וכן בתלמוד חגיגה דף ה' משלימנא ליה לדומה. ע"י פי' רשד"ל לישיעי מ"ב י"ט ומבוא הר"מ שטראשון לס' קריה נאמנה ע' XVI וס' קורות המיפוסם לחכמם צונץ ע' 641 והר"מ שטראשון העיר שם כי הערוך והמתורגמן לא הביאו הוראה זאת אני מוסיף כי גם החכמים האחרונים לעוי. וקאהוס לא הביאה. ועיי' ג"כ בס' העשור ד' ויניציא דף ק"א ע"ג וד"ל דף מ"ח ע"ד ושם ג"כ משלמא ליה. ועיי' גם להלן שטר כ"ח. ושטר ס' ומ"ז ונ"ב.
² ועיי' גם בס' העשור דף נ"ד ע"ג (מדרוס לבוב) וכמחזור ויטרי עמוד 798.
³ דף ק"ח ע"ב.
⁴ דף מ' ע"ב.

דאמי' להו למהדי זילו איטמרו וכתבו ליה, ואיכא דאמרי אמ' רב יוסף דלא אמ' להו תיבו בשוקא ובבריאתא ותכתבו ליה, מאי בינייהו איכא בינייהו סתמא, אמ' רבא והויה סודעא לחברתה, אמ' רב פפי והא דרבא לא בפירוש איתמר אלא מכללא איתמר דההוא נברא דאזיל לקדושי אתתא אמר ליה אי כתבת לי לכולהו נסכך הויהא לך איתתא ואי לא לא הויהא לך (איתתא) אול כתבינהו ניהלה לכולהו נכסיה שמע בריה קשישא קם קמיה וצווח אמ' ליה וההוא נברא מה תהא עליה אמ' ליה זילו איטמרו וכתבו ליה אתו לקמיה דרבא לדינא¹) לא מר קנה ולא מר קנה מאן דחזא סבר משום דהויה מודעא לחברתא ולא הוא התם מוכתא מילתא דמשום אונסא הוא דכת' מר ניחא דליקני ומר לא ניחא ליה דליקני, איבעיא להו סתמא מאי, רבינא אמ' לא חיישינן והלכתא חיישינן, כת' רביי האי גאון זיל לא רגילין בצוואות למיחש לסתמא ומעשים בכל יום כד נאק סקרתא דמצוה מחמת מיתה במתנה מקיימינן לה ונבינן בה ולא חיישינן למאן דלא כת' בה בפרהסיא²). ועוד כתב שכיב מרע דאמי' לא תגלו הא תפקדתא אלא לאחר מיתה לא הויה מתנתא טמירתא דלכי מתקיימא לאחר מיתתו הויה עינדא לאו טמירתא הויה דאמי' להו למהדי לאחר מותי גלו והא ודאי דבר מוכיח הוא דאיבעידא לאינלווי הויה דאמי' להו לאחר מיתה ליסדרו לצוואתו וליכא למיחש בה למתנתא טמירתא וצריך לכתו' המצרין בין במכר בין במתנה מאותו שדה בעצמו וצריך נמי לכתוב לו ולא שיירתי לעצמי במכירה זו או במתנה זו כלום. גרסינן בפר' המוכר את הבית³) אמ' רב נחמן אמ' רבה בר אבבה המוכר בית בבירה גדולה אעפ"י שמסר לו מצרים המיצונים מצרים הרחוב לך, היכי דמי אלימא⁴) בית זבין ליה בירא לא זבין ליה ואלא דקארו ליה לביה⁵) נמי בית כוליה זבין ליה לא צריכנא דרובא קארו ליה לביה בית ולבירה בירה ואיכא דקארו נמי לבירה בית מהו דתימא כוליה זבין קמ"ל מדהוה ליה למיכתב ולא שיירתי בזבני אילין קדמי כולם ולא כת' ליה שיורי, אמ' רב מרי בריה דבת שמואל משמיה דאביי האי סאן דזבין טיר⁶) לחבריה צריך למיכת' ליה ולא שיירתי בזבני אילין קדמי כלום. ההוא דאמי' ליה לחבריה ארעא דבי ר' חייא מוכינא לך הוה ליה תרתי דסקריין דבי חייא אתו לקמיה דרב אשי אמ' ליה חדא ארעא אמ' לך תרתי ארעתא לא אמ' לך ואי אמ' ליה ארעתא מיעוט ארצות שתיים ואי אמ' ליה כל ארעתא אפי' תרתי והלת לבר מסרדיסי ובוסתני⁷) לכד מכת' ועברי⁸) ואי אמ' ליה כל⁹) נכסי אפי' בתי ועבדי, מצר לו מיצר אחד ארוך ומיצר אחד קצר אמ' רב לא קנה ארוך אלא כנגד הקצר אמ' ליה רב כהנא ורב אסי לרב ויקנה כנגד ראש תור שתיים¹⁰) רב ומודה רב היכא דאיכא מיצר ראובן ושמעון מצד אחד מיצר לוי ויהודה מצד אחר מדהוה ליה למיכתב ושמעון כנגד יהודה ולא כתב ליה שמע מינה כנגד ראש תור קאמר ליה.

(1) צריך להוסיף: אמר להו, כמש"ש.

(2) עיי ברי"ף בבא בתרא פ"ג.

(3) בבא בתרא דף ס"א ע"ב.

(4) צריך להוסיף כמש"ש: דקרי ליה לבית בית ולבירה בירה פשיטא.

(5) צ"ל: לבירה.

(6) צ"ל: מירי.

(7) צריך להוסיף כמש"ש: ואי א"ל זוהרא אפי' פרדסי ובוסתני.

(8) שם דף ס"ב.

(9) מלת: "כל" יש למחוק וליתא ככל הנוסחאות.

(10) צ"ל: שתיק.

מיצר ראובן מורה ומערב ומיצר שמעון צמון ודרוס צריך למיכתב ליה מצד¹ ראובן רוחין תרין ומצד² שמעון רוחין תרי. מצד לו מיצר ראשון ומיצר שני ומיצר שלישי ומיצר רביעי לא מצד לו רב אמי קנה הכל חוץ ממיצר רביעי ושמואל אמי אסי³ מיצר רביעי קנה. אמי רבא הלכתא קנה הכל חוץ ממצר רביעי ולא אמרן אלא דלא מובלע אבל מובלע קנה וכי מובלע גמי לא אמרן אלא דליכא עליה ריכבא דדיקלא ולא הוי תשעה קבין אבל אי הוי עליה ריכבא דדיקלא והוי תשעת קבין לא קנה. ואיכא דאמרי אמי רב⁴ קנה הכל אסי⁵ מיצר רביעי והני מילי⁶ דמובלע אבל לא מובלע לא קני וכי לא מובלע גמי לא אמרן אלא היכא אלא⁷ דאיכא עליה ריכבא דדיקלא אבל ליכא עליה ריכבא דדיקלא ולא הוי תשעת קבין אפי' דלא מובלע קנה. ושמעין מנהי תרתי לישני דרבא דבשרה לא שייך ולא מדי, ושמעין מינה דהיכא דמובלע וליכא עליה ריכבא דדיקלא⁸ והוי תשעת קבין לא קנה מובלע ואיכא ריכבא דדיקלא לא מובלע וליכא עליה ריכבא דדיקלא מאי איחסר להאי ניסא ואיכא להאי ניסא שורא דרייני:

והשטר שנים עשר היא גט פטורין.

והוא גט שנותן האיש לאשתו או לארוסתו המקודשת לו וכבר כתבנו זה פסודש בספרינו השני בהלכות גיטין מיהו להחזיר בסדר השטרות כתבנו הכא שופס הגט וזה שופסו:

בכך וכן בשכת בכך וכן לירה פלוני בשנת כך וכך לבריאת עולם במניינא דרגילנא למימני ביה בדוכתא פלוני דעל מקום פלוני מוחכה אנא פלוני וכל שום אתרן וחניכא דאית לי ולא בהתי¹ לאתרי ולא תהיהון דאבהתי דממתא פלוני צביתי כרעות נפשאי בדלא אניסנא ופטירת ותרוכית יתיכי ליכי אנת פלוניתא בת פלוני דממתא פלוני וכל שום אותרן וחניכא דאית ליכי ולאבהתיכי ולא תהיהון דאבהתיכי דהות אנתתי מן קרמת דנא. ואם היא ארוסה יאמר דהות ארוסתי מן קרמת דנא וכדו תרוכית יתיכי ליכא² אנת פלוניתא בת פלוניתא וכל שום דאית ליכי דממתא פלונית דתהוין רשאה ושלמאה בנפשיכי למתך לה תנסכא³ לכל גבר דתצבין ואנש לא ימחה ביריכי מן שמי⁴ מן יומא דנן ולעלם והרי את טותרת לכל

(1) צ"ל מיצר.

(2) צ"ל: רבא.

(3) כ"ה בריוף אמנם בגמרא לפנינו: ולא אמרן אלא. ועיי' דקדוקי סופרים.

(4) מלת "אלא" צריך למחוק.

(5) צריך להוסיף כמ"ש בגמרא: "ולא הוי תשעה קבין קנה לא מיבלע ואיכא ריכבא דדיקלא"

וכ"ה בריוף כ"י. עיי' דקדוקי סופרים.

(6) צ"ל: ולאבהתי. עיי' בס' העמוד ד' ויניציא דף נ"ה ורפוס לכוב דף ל"ב ועיי' גם בס'

הפסגה קובץ שלישי עמוד 47 ומש"ש החר"א הרכבי.

(7) צ"ל: לוכי.

(8) צ"ל: לתנסכא.

(9) כ"ה גם בס' הפסגה ועיי' מש"ש החר"א הרכבי בעמוד 48 אך קשה לשכח הנוסחא שם